

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **C. G. L.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 3. 2013 č. j. CPR-400/ČJ-2013-930310-V237, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2013, č. j. 1 A 21/2013 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce nemá **p rá v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy, odbor cizinecké policie (dále též „cizinecká policie“) uložilo žalobci rozhodnutím ze dne 29. 11. 2012 správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodů 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území, stanovilo v délce 1 roku, počátek této doby stanovilo od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území ČR. Žalovaná následně změnila v záhlaví specifikovaným rozhodnutím výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně v části, jež původně zněla: „*Počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, se stanoví (...)*“, do následující podoby: „*Počátek doby, po kterou nelze cizinci*

umožnit vstup na území členských států Evropské unie, se stanoví (...)“. Ve zbylé části žalovaná rozhodnutí cizinecké policie potvrdila. Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou, kterou městský soud v záhlaví vymezeným rozsudkem zamítl. Proti tomuto rozsudku žalobce (dále též „stěžovatel“) podal kasační stížnost, kterou spojil s návrhem na přiznání odkladného účinku, jež Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 27. 6. 2013 přiznal.

II. Shrnutí odůvodnění rozsudku městského soudu

[2] Městský soud se neztotožnil s žalobními námitkami, podle nichž správní orgány nedostatečně zohlednily skutečnost, že má stěžovatel na území ČR syna, dceru a neteře, na jejichž péči je s ohledem na svůj zdravotní stav závislý. Soud poukázal na to, že obě stěžovatelovy děti jsou již samostatné a jsou schopny se na území ČR postarat nejen samy o sebe, ale jsou dokonce schopny finančně podporovat i stěžovatele. Stěžovatel sice žije se svými dětmi, nicméně tato skutečnost sama o sobě neznámá, že by pro něj správní vyhoštění znamenalo nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Stěžovatel je ve věku, kdy je schopen se o sebe postarat sám, přičemž z předložené lékařské zprávy nelze shledat, že by mu v tom mohl zabránit jeho zdravotní stav. Rovněž délka pobytu stěžovatele na území ČR nemůže být dostatečným podkladem pro závěr, že správní vyhoštění bude představovat nepřiměřený zásah do jeho rodinných a soukromých poměrů.

[3] Z postupu správních orgánů je dle soudu dále zřejmé, že směřovaly ke zjištění skutkového stavu věci, tak jak jim ukládá § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Soud souhlasil se žalovanou i v tom, že výsledky neteří, kterých se stěžovatel ve správním řízení neúspěšně domáhal, by nevedly ke zjištění nových skutečností, které v řízení již neposuzovala.

[4] K žalobní námitce, podle níž správní orgán nesprávně stanovil počátek doby, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území, městský soud odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2012, č. j. 1 As 106/2010 – 83 (všechna zde uváděná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). Z tohoto usnesení je dle městského soudu zřejmé, že ustanovení § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění od 24. 11. 2005 dává správnímu orgánu pravomoc stanovit v rozhodnutí o správním vyhoštění nejen délku, ale i počátek doby, po kterou nelze umožnit vstup cizinci na území. Podle názoru soudu tak správní orgány postupovaly v souladu s právními předpisy i v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu. K námitce stěžovatele, že předmětné řízení o správním vyhoštění bylo zahájeno již v roce 2011, soud konstatoval, že tato skutečnost nemá na znění výroku žalovaného (resp. prvostupňového) rozhodnutí jakýkoli vliv, neboť zákon č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další dotčené zákony neobsahuje žádná přechodná ustanovení, na jejichž základě by bylo možno akceptovat znění zákona o pobytu cizinců účinné před 1. 1. 2012. Soud se dále neztotožnil ani s námitkou stěžovatele, že žalovaný změnil výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně v neprospěch žalobce.

III. Shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti

pokračování

[5] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel včasnou kasační stížnost z důvodů, jež formálně podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel předně namítl, že rozhodnutí o vyhoštění je v rozporu s § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho nejbližších příbuzných. V ČR pobývá již téměř 10 let, žije ve společné domácnosti se svou dcerou (která má na území ČR trvalý pobyt) a v zemi původu nemá žádné sociální, rodinné ani materiální zázemí. Dcera, stejně jako syn stěžovatele jsou již na území ČR plně integrováni do majoritní společnosti a v podstatě nemohou z objektivních důvodů stěžovatele následovat do země původu. V ČR žijí také další jeho příbuzní, včetně dětí neterí, z nichž jsou někteří občany ČR. Nepřiměřenost takového zásahu spatřuje stěžovatel i v nízké závažnosti porušení právních předpisů, kterého se dopustil. Správní vyhoštění mu bylo uloženo z důvodů neoprávněného pobytu na území ČR bez víza nebo bez platného povolení k pobytu a bez cestovního dokladu. Během řízení, které je vedeno již dva roky, přitom stěžovatel prokazatelně neporušil žádné právní předpisy. Stěžovatel však nebagatelizuje závažnost svého předchozího jednání, je si vědom svého pochybení a je připraven nést odpovídající následky, např. formou pokuty uložené správním orgánem. Dle stěžovatele tedy přecenil správní orgán intenzitu jeho jednání v rozporu s právními předpisy. Jeho osobní a rodinná situace neumožňuje jeho vyhoštění, zejména z důvodů jeho zdravotního stavu, legitimního pobytu rodinných příslušníků na území ČR a absence jakéhokoli zázemí v zemi původu.

[7] Dále stěžovatel namítl, že správní orgán nezjistil řádně stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a hodnotil důkazy selektivně v neprospěch stěžovatele. Přestože je řízení vedeno z úřední povinnosti, nezjistil si správní orgán důkazy ve prospěch stěžovatele. Stěžovatel přitom nebyl v řízení pasivní a navrhoval důkazy, které však správní orgán bez odůvodnění neprovedl. Konkrétně správní orgán neprovedl důkaz výsledkem neterí stěžovatele, kterým bylo možné eventuálně prokázat jeho postavení rodinného příslušníka občana EU. Odvolací orgán shledal, že neprovedení navrhovaných výsledků nebylo v prvostupňovém rozhodnutí odůvodněno, a v napadeném rozhodnutí tento nedostatek napravil vlastním vysvětlením; stěžovatel se proti tomuto postupu brání odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 3. 2013, č. j. 1 A 5/2013 – 25. Dále dle stěžovatele nebyl řádně zjištěn skutkový stav ohledně jeho zdravotního stavu. Stěžovatel nemohl vzhledem k neoprávněnému pobytu v ČR získat zdravotní pojištění a nemohl si jako samoplátce zajistit veškerá potřebná odborná vyšetření. Správní orgán při posuzování jeho zdravotního stavu vycházel pouze z jedné zprávy obvodního lékaře, který nemohl disponovat veškerými informacemi, a proto stěžovatel opakovaně navrhoval vypracování znaleckého posudku, k němuž však nedošlo.

[8] V další námitce stěžovatel tvrdí, že se městský soud dopustil nezákonnosti tím, že neakceptoval žalobcovu námitku o nezákonnosti spojení doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území s vykonatelností, neboť takový výrok neměl dle stěžovatele oporu v platné právní úpravě při zahájení správního řízení. K tomu zmiňuje, že uvedená otázka byla postoupena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel se domnívá, že Nejvyšší správní soud v budoucnu rozhodne tak, že spojení výše uvedené doby a vykonatelnosti bylo v rozporu s tehdy platnými právními předpisy.

[9] Dále stěžovatel namítá, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda došlo změnou výroku žalovaným správním orgánem k porušení § 90 odst. 3 správního řádu. Napadeným rozhodnutím cizinecké policie byl změněn výrok ohledně území, na které nelze cizinci umožnit přístup, z „území“ na „území členských států Evropské unie“. Stěžovatel je přesvědčen, že pokud by rozhodnutí obsahovalo nejednoznačný výrok „území“, bylo by nutno jej interpretovat ve prospěch účastníka řízení tak, že se vyhoštění vztahuje na území ČR. Změnou výroku dle stěžovatele došlo k rozšíření uloženého vyhoštění na celé území EU a tím se jeho postavení zhoršilo.

[10] Nakonec stěžovatel namítá, že napadený rozsudek nepřezkoumatelný, neboť se městský soud nevypořádal s jeho žalobními námitkami ohledně neprovedení důkazů navrhovaných v rámci správního řízení, které úzce souvisí s hypotetickým postavením stěžovatele jakožto rodinného příslušníka občana EU, a s jeho argumentací týkající se porušení práva dle § 90 odst. 3 správního řádu.

[11] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami, podle nichž správní vyhoštění stěžovatele představuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho v ČR žijících příbuzných.

[14] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Podle § 174a téhož zákona správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem.

[15] V případech, v nichž jde o posouzení otázky možného porušení práva na respektování rodinného či soukromého života cizince v důsledku jeho nuceného vycestování, je dále třeba vycházet z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vztahující se k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

[16] Judikatura ESLP za rodinu ve smyslu čl. 8 Úmluvy považuje v první řadě vztah mezi manželi a mezi rodiči a nezletilými dětmi. Rodinný život zahrnuje i vztahy mezi dalšími příbuznými, u těchto vztahů však již existence rodinného života není předpokládána, ale bude záviset na všech okolnostech případu, zda mezi osobami existují skutečně „blízké osobní vazby“ (srov. Kmec, J. et al. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 872-873; dále jen „Komentář k Úmluvě“). Ve věcech

pokračování

vyhoštění pak Evropský soud pro lidská práva zaujímá ještě užší pohled na existenci rodinného života. Zde je omezen zpravidla na „jádro rodiny“ (věc *S. proti Lotyšsku*, rozsudek velkého senátu ze dne 9. 10. 2003, č. 48321/99, § 94). Například ve věci *A. W. Khan proti Spojenému království* (rozsudek ze dne 12. 1. 2010, č. 47486/06, § 32) Evropský soud pro lidská práva neuznal existenci rodinného života mezi dospělým dítětem a jeho rodiči z důvodu neprokázání „dostatečné míry závislosti“ (*a sufficient degree of dependence*; stěžovatel zde tvrdil existenci různých zdravotních obtíží u celé rodiny, neprokázal však, že by byl jedinou osobou, která by se nutně musela starat o svou matku a své bratry. Navíc nedoložil, že zdravotní problémy jeho příbuzných jsou natolik závažné, aby jej zcela zaměstnaly).

[17] Širší pojem oproti „rodinnému životu“ představuje „soukromý život“. Judikatura ESLP se totiž při jeho výkladu neomezuje pouze na oblast týkající se samotného jednotlivce. Respektování soukromého života musí dle ESLP zahrnovat do určité míry také právo na vytváření a rozvíjení vztahů s ostatními lidmi. Garance poskytované čl. 8 Úmluvy tedy mají zajistit bez vnějších zásahů rozvoj osobnosti každého jednotlivce ve vztahu s dalšími lidskými bytostmi (Komentář k Úmluvě, str. 868-869; rozsudek ze dne 24. 2. 1998, *Botta proti Itálii*, č. 21439/93, § 32; obdobně rozsudek velkého senátu ze dne 10. 4. 2007, *Evans proti Spojenému království*, č. 6339/05, § 71).

[18] Práva vyplývající z čl. 8 Úmluvy však nejsou absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu. Judikatura ESLP v této souvislosti zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, č. 46410/99, § 57-58, a rozsudky ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99, § 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, § 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, např. nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku. (obdobně viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 – 45, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2007, č. j. 10 Ca 330/2006 – 89, publikovaný pod č. 1230/2007 Sb. NSS).

[19] Cizinecká policie zdůvodnila ve svém rozhodnutí přiměřenost vyhoštění stěžovatele z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života následujícím způsobem. Konstatovala, že děti stěžovatele jsou zcela osamostatněny a na území ČR jsou schopny samostatné existence. Dcera zde pracuje od roku 2006, syn od roku 2008, po dobu svého pobytu na území ČR nežili vždy na stejné adrese, dokonce ani ve stejném městě. Stěžovatel bydlí se svými dětmi až od prosince roku 2011. O soběstačnosti dětí stěžovatele svědčí i jejich schopnost zabezpečit otce materiálně, což mohou činit i nadále, z území ČR. K délce pobytu stěžovatele na území ČR cizinecká policie poukázala na skutečnost, že zde přicestoval dne 8. 11. 2004 v úkrytu dodávkového automobilu a požádal o azyl. Po skončení azylového řízení nevycestoval a od 12. 4. 2007 (kdy mu skončila platnost

výjezdního příkazu) zde pobýval nelegálně až do 2. 5. 2011, kdy byl Policií ČR zadržen. Stěžovatel tak byl na území ČR oprávněně pouze v rámci probíhajícího řízení o udělení azylu. Za takového stavu (nelegální vstup na území ČR, pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění) musel počítat s tím, že své společenské nebo rodinné vazby zde nebude moci realizovat. Stěžovatel i jeho zmiňovaní rodinní příslušníci jsou občany Čínské lidové republiky, takže museli počítat s tím, že může nastat doba, kdy budou muset opustit území ČR, pokud budou chtít žít nadále společně. Nic nebrání tomu, aby žili v Číně, která pro ně nemůže být neznámá. Případně může stěžovatel svůj vztah s dětmi udržovat z místa, kde bude mít povolen pobyt, a po uplynutí doby stanovené pro jeho zákaz pobytu na území ČR se za nimi může vrátit. K stěžovatelovým tvrzením ohledně jeho špatného zdravotního stavu cizinecká policie odkázala na lékařskou zprávu MUDr. P. Š. z 26. 9. 2012, která potvrdila, že se stěžovatel může léčit mimo ČR a vycestovat bez zvýšeného rizika poškození zdraví.

[20] Žalovaná k tomu ve svém rozhodnutí dodala, že stěžovatel začal namítat existenci zdravotních obtíží, kvůli kterým má být zcela závislý na péči svých dětí, teprve poté, co správní orgány ani městský soud neshledaly, že by došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho rodinného nebo soukromého života rozhodnutím cizinecké policie o jeho správním vyhoštění ze dne 4. 5. 2011 (které bylo následně zrušeno, avšak z jiných důvodů). Z lékařské zprávy MUDr. Š. navíc plyne, že stěžovatel se přihlásil do jeho péče až 30. 8. 2012 (tedy až poté, co jej správní orgán vyzval k předložení lékařské zprávy, která by potvrzovala tvrzené nestandardní zdravotní komplikace). Dle žalované tak jsou uvedené tvrzení stěžovatele ohledně jeho zdravotního stavu nadnesená a účelová.

[21] Uvedené odůvodnění přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatele shledal městský soud dostatečným a souladným se zákonem, s čímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Pokud jde o rozsah narušení rodinného života, podle výše citované judikatury ESLP musí v případech obdobných tomu nyní posuzovanému (kdy stěžovatel nemá na území ČR ani manželku, ani nezletilé děti, se svou již zletilou dcerou žije ve společné domácnosti teprve od konce roku 2011 atd.) přistoupit další mimořádné okolnosti, aby bylo možné hovořit o existenci skutečně „blízkých osobních vazeb“ dotčené osoby v zemi, z níž má být vyhoštěna. Žádné takové zvláštní okolnosti však ve stěžovatelově případě zdejší soud nespatřuje. Důsledkem správního vyhoštění stěžovatele jistě bude narušení jeho vazeb a kontaktů s jeho příbuznými žijícími v ČR (kteří jsou zde dle jeho tvrzení natolik integrováni, že se z tohoto důvodu nemohou vrátit do Číny), a dojde tak k určitému zásahu do jeho soukromého života, ale tato skutečnost sama o sobě nepředstavuje porušení práv garantovaných čl. 8 Úmluvy. Pokud stěžovatel namítá, že je na svých dětech finančně závislý, pak lze uvést, že nic nebrání dětem stěžovatele, aby ho finančně podporovaly i po případné realizaci jeho správního vyhoštění.

[22] Stěžovateli je sice třeba v obecné rovině přisvědčit v tom, že k porušení práv plynoucích z čl. 8 Úmluvy může za jistých okolností dojít i zásahem do rodinného nebo soukromého života osob odlišných od osoby, o jejímž nuceném vycestování ze země správní orgány rozhodují. Avšak argumentaci stěžovatele, podle níž dojde k „radikálnímu zásahu“ do rodinného a soukromého života dětí jeho neteří, které jej vnímají jako svého prarodiče, nelze akceptovat. Jedná se již o relativně vzdálený příbuzenský vztah, a tak by v případě takových osob musely přistoupit nějaké další, mimořádné okolnosti, aby mohlo

pokračování

být narušení vztahů s nimi považováno za relevantní pro úvahy o přiměřenosti vyhoštění cizince. Existenci žádných takových okolností však stěžovatel netvrdil.

[23] Stěžovatel akcentuje jako zásadní okolnost, která by měla vést k závěru o nepřiměřenosti jeho vyhoštění, svůj špatný zdravotní stav. Tvrdí, že je kvůli němu zcela odkázán na péči svých blízkých, což ve správním řízení dokládal lékařskou zprávou MUDr. Š. z 11. 9. 2012, podle níž byl léčen pro akutní zdravotní potíže spočívající v zánětu zažívacího traktu. K výzvě cizinecké policie MUDr. Š. ve vyjádření ze dne 26. 9. 2012 potvrdil, že stěžovatel je v jeho péči (od 30. 8. 2012) pro nemoc zažívacího traktu. Na dotaz, zda se stěžovatel může léčit mimo území ČR a zda odtud může vycestovat, odpověděl lékař kladně. Nejvyšší správní soud neshledal, že by došlo k nezákonnému posouzení otázky, zda zdravotní stav brání stěžovateli ve vycestování z území ČR. Z lékařských zpráv MUDr. Š. lze dovodit, že zdravotní potíže stěžovatele nejsou natolik mimořádné a závažné, že by kvůli nim byl zcela odkázán na péči svých v České republice žijících příbuzných.

[24] Nutno dodat, že v kasační stížnosti stěžovatel poukázal na další komplikace svého zdravotního stavu, které dokládal příloženou lékařskou zprávou z 3. 5. 2013. Stěžovatel měl podstoupit v průběhu měsíce června 2013 operaci na klinice ORL (spočívající v exstirpaci lipomu), k čemuž Nejvyšší správní soud přihlédl při rozhodování o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Při rozhodování ve věci samé je však třeba vycházet ze stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu, vzhledem k pravidlu stanoveném v § 75 odst. 1 s. ř. s. Judikatura Nejvyššího správního soudu sice připouští, že uvedené pravidlo může být za jistých okolností prolomeno jinou normou, která požívá aplikační přednosti, typicky čl. 2 a čl. 3 Úmluvy a z nich plynoucí zásadou „*non-refoulement*“, ve výjimečných případech pak také čl. 8 Úmluvy (viz například rozsudky NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, a ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012 – 65, srov. také nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, a ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 712/05). NSS však neshledal důvod k prolomení zmiňovaného procesního pravidla v nynějším případě, neboť je zjevné, že stěžovatelem nově uváděné skutečnosti nemohou nic změnit na závěru, podle něž vyhoštění stěžovatele není nepřiměřené vzhledem k jeho zdravotnímu stavu.

[25] K délce pobytu stěžovatele na území České republiky lze uvést následující. Pobyt stěžovatele v ČR sice trvá od roku 2004, tedy téměř 10 let, avšak je třeba uvážit, jak dlouhou dobu stěžovatel pobývá na území oprávněně a neoprávněně. Vazby, které si cizinec na území vytvoří, pokud zde žije legálně, jsou z povahy věci odlišné od vazeb, které si vytvoří, pokud je jeho pobyt neoprávněný a bere v úvahu, že tento pobyt může být kdykoli ukončen (tento faktor hraje významnou roli rovněž v judikatuře ESLP, srov. rozsudek z 28. 6. 2011 ve věci *Nunez proti Norsku*, č. 55597/09, § 70; viz též Komentář k Úmluvě, str. 958). Jak Nejvyšší správní soud ověřil ze správního spisu, stěžovatel přicestoval na území ČR nelegálně v roce 2004, dne 12. 8. 2005 mu bylo uloženo správní vyhoštění na dobu trvání 5 let a doba k vycestování byla stanovena na 20 dní od okamžiku, kdy pozbude postavení žadatele o mezinárodní ochranu, což nastalo 14. 3. 2007. V této souvislosti mu byl vydán výjezdní příkaz, který měl platnost do 11. 4. 2007. Od té doby pobýval stěžovatel až do zadržení policií v roce 2011 na území ČR neoprávněně a nijak se nesnažil svůj pobyt legalizovat. V hodnocení daného kritéria se tak Nejvyšší správní soud rovněž ztotožňuje se závěry žalované a městského soudu.

[26] S právě uvedeným úzce souvisí další kritérium pro hodnocení přiměřenosti vyhoštění cizince z hlediska souladu s právy garantovanými čl. 8 Úmluvy, a to „imigrační historie“ cizince. Zde je třeba stěžovateli přičíst k tíži, že již v minulosti porušil pravidla cizineckého práva (za což mu bylo uloženo správní vyhoštění, které nerespektoval).

[27] Ačkoliv tak bylo stěžovateli nyní správní vyhoštění uloženo „pouze“ z důvodu neoprávněného pobytu na území ČR bez víza nebo bez platného povolení k pobytu a bez cestovního dokladu a žádného závažnějšího porušení veřejného pořádku se nedopustil, Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledal, že by představovalo nepřiměřený zásah do práva na rodinný nebo soukromý život stěžovatele, ani jeho blízkých.

[28] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou, podle níž správní orgány řádně nezjistily stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti (tj. tvrzenou vadou řízení spočívající v porušení § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu).

[29] Stěžovatel ve správním i soudním řízení navrhoval opakovaně výslech svých neterí, které měly dle jeho názoru přinést do řízení nové skutečnosti týkající se přiměřenosti jeho správního vyhoštění. Jak je patrné ze správního spisu, cizinecká policie skutečně neprovedení těchto důkazů ve svém rozhodnutí nijak nezduvodnila. Toto pochybení však napravila žalovaná, která v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí uvedla, že výslech neterí, které nežijí se stěžovatelem ve společné domácnosti, by přinesl pouze zprostředkované informace a správní orgány již na základě řádného dokazování dospěly ke zjištění stavu věci ve smyslu § 3 správního řádu. S takovým hodnocením se zdejší soud ztotožňuje, rovněž považuje výslech neterí stěžovatele za nadbytečný. Podle stěžovatele měl tento výslech prokázat jeho vztah k dětem neterí, z nichž některé jsou občany ČR a vnímají stěžovatele jako svého prarodiče, což by dle stěžovatele mohlo hypoteticky prokázat jeho postavení jakožto rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Nejvyššímu správnímu soudu však není zřejmé, pod kterou z kategorií uvedených v § 15a zmíněného zákona by vztah stěžovatele k jeho neterím bylo možné, byť jen hypoteticky, subsumovat. Postup, kdy odvolací správní orgán provádí určité dílčí korekce odůvodnění správního orgánu prvního stupně, pak je plně v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, která nahlíží na správní řízení jako na jeden celek (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2013, č. j. 4 As 10/2012 – 48).

[30] Nedostatečně byl dle stěžovatele zjištěn skutkový stav také ohledně jeho zdravotního stavu. Jak Nejvyšší správní soud ověřil ze správního spisu, stěžovatel v průběhu správního řízení opakovaně poukazoval na své zdravotní potíže, jejichž povahu však blíže nespecifikoval, až k výzvě cizinecké policie doložil lékařskou zprávu MUDr. Š. z 11. 9. 2012. Poté, co si správní orgán vyžádal od uvedeného lékaře další vyjádření, z nějž dovodil, že zdravotní potíže stěžovatele nejsou natolik vážné, jak je prezentuje (viz bod [23] výše), navrhl (dne 22. 11. 2012) provedení důkazu znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví. Tento zdravotnický posudek měl sloužit k prokázání toho, že je „*zcela odkázán na zdravotní péči svých rodinných příslušníků*“. Správní orgán nepovažoval za nutné provádět další důkazy a dne 29. 11. 2012 rozhodl o stěžovatelově správním vyhoštění. Nejvyšší správní soud neshledává v popsaném postupu žádné pochybení. Správní orgán není povinen provést všechny důkazy, které mu účastník řízení navrhuje. V daném případě

pokračování

stěžovatel nikterak nezpochybnil závěry lékařských zpráv MUDr. Š. Pouze opakovaně poukazoval na svůj „problematický zdravotní stav“, aniž by jakkoliv konkretizoval, v čem by jeho problematičnost měla spočívat (tak tomu ostatně bylo také v žalobě a v kasační stížnosti). Za těchto okolností nelze než souhlasit s žalovanou, že postup stěžovatele se jevil být účelový a že provádění dalšího dokazování ohledně jeho zdravotního stavu bylo nadbytečné.

[31] Stěžovatel dále namítá, že cizinecká policie stanovila počátek doby, po kterou mu nelze umožnit vstup na území, v rozporu s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době zahájení řízení. Správní orgán I. stupně totiž ve výroku svého rozhodnutí uvedl: *„Počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, se stanoví v souladu s ustanovením § 118 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky.“*

[32] K tomu je třeba předně uvést, že v současné době je rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu (v řízení vedeném pod sp. zn. 9 As 131/2011) předložená otázka, zda byl správní orgán na základě § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 24. 11. 2005 do 31. 12. 2011 oprávněn určit ve výroku rozhodnutí o správním vyhoštění počátek doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území, tak, že tuto dobu spojil s dobou vykonatelnosti daného rozhodnutí. V názoru na řešení této otázky se totiž jednotlivé senáty zdejšího soudu rozcházejí.

[33] Rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve výše citované věci však nebude mít vliv na nyní posuzovanou věc. V té je totiž podstatné, že cizinecká policie rozhodovala o správním vyhoštění stěžovatele podle zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 1. 1. 2012. Zákon č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, novelizoval mimo jiné ustanovení § 118 zákona o pobytu cizinců tak, že do něj vložil odst. 4 ve znění: *„Do doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie nebo občanovi Evropské unie anebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území, se nezapočítává doba, po kterou není rozhodnutí o správním vyhoštění vykonatelné.“* Toto ustanovení postavilo na jisto, že doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, začíná běžet až dnem vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění (resp. dnem, kdy pozbude oprávnění k pobytu na území ČR). Tato novela zákona o pobytu cizinců nabyla účinnosti 1. 1. 2012. V přechodných ustanoveních zároveň zákon č. 303/2011 Sb. neuvádí, že v již zahájených řízeních o vyhoštění má správní orgán postupovat podle znění dosavadních právních předpisů. Správní orgán I. stupně tedy nepochybil, jestliže postupoval při stanovení počátku doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, v souladu s právními předpisy účinnými v době jeho rozhodování.

[34] Dále stěžovatel namítl, že žalovaná nepřipustně změnila výrok rozhodnutí cizinecké policie v jeho neprospěch. K tomu je třeba uvést, že žalovaná změnila svým rozhodnutím výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně toliko v části, jež původně zněla: *„Počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, se stanoví (...)“*, do následující podoby: *„Počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, se stanoví (...)“*. Stěžovatel namítá, že došlo ke změně výroku v jeho neprospěch, neboť výrok v rozhodnutí žalované rozšířil území, na které mu nelze umožnit vstup. Pokud by rozhodnutí obsahovalo nejednoznačný výrok „území“, bylo by ho třeba

vykládat ve prospěch účastníka řízení jako území ČR. S uvedenou argumentací se zdejší soud neztotožňuje. Citované větě totiž ve výroku cizinecké policie předcházela věta, podle níž se stěžovateli „*ukládá správní vyhoštění a stanoví se doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 1 rok.*“ V daném kontextu tak již z rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo zřejmé, že stěžovateli je rozhodnutím zamezen vstup nejen na území ČR, ale na území členských států Evropské unie. Následná změna ze strany žalované, která pojem „území členských států Evropské unie“ doplnila i do další věty výroku, představovala pouze drobnou korekci.

[35] Stěžovatel konečně také považuje napadené rozhodnutí městského soudu za nepřezkoumatelné. Soud se dle něj v odůvodnění napadeného rozsudku vůbec nevypořádal s žalobními námitkami stěžovatele ohledně (1) neprovedení důkazů navrhovaných stěžovatelem, které se týkaly hypotetického postavení stěžovatele jako rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, (2) porušení ustanovení § 90 odst. 3 s. ř., tedy práva, aby odvolací orgán nezměnil rozhodnutí v neprospěch odvolatele.

[36] Nejvyšší správní soud konstatuje, že dané žalobní námitky vypořádal městský soud velmi stručně, na hraně přezkoumatelnosti, napadený rozsudek však i v tomto ohledu ob stojí. Městský soud vyjádřil souhlas s žalovanou, že by výsledky neterí nevedly ke zjištění nových či dalších skutečností, čímž měl na mysli jakékoliv nové či další skutečnosti, tedy i skutečnosti svědčící o možném postavení stěžovatele jako rodinného příslušníka občana EU. K otázce porušení ustanovení § 90 odst. 3 správního řádu městský soud konstatoval, že žalovaná výrok pouze opravila v části vymezující území tak, aby byl v souladu s dikcí zákona [tj. s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců]. Také k této žalobní námitce se tak městský soud vyjádřil.

V. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny námitky uplatněné stěžovatelem nedůvodnými; jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[38] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch, žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2013

pokračování

1 As 48/2013 - 39

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu